

B.4.3 Σύνταξη προγράμματος δράσης

B.4.3.1 Σχεδιασμός μέτρων και δράσεων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Κοινοτικών Πρωτοβουλιών κλπ.

Τα προγράμματα που μπορούν να συμβάλλουν χρηματοδοτικά στην υλοποίηση σχεδίου δράσης παρουσιάστηκαν αναλυτικά στην παράγραφο B2 και στα πλαίσιά τους μπορούν να ενταχθούν οι ακόλουθες ενέργειες :

1. Διαγνωστική μελέτη προορισμών

- Μελέτη προορισμών της περιφέρειας που οδεύουν προς την υποβάθμιση.
- Μελέτη μέτρων και σύνταξη σχεδίων μάρκετινγκ για την ανανέωση των προορισμών αυτών.
- Εφαρμογή των μέτρων.
- Μελέτη νέων προορισμών της περιφέρειας που μπορούν να αναπτυχθούν και εξέταση των στρατηγικών βάσει των οποίων μπορεί να γίνει αυτό.
- Εκπόνηση σχεδίων μάρκετινγκ για την ανάπτυξη των προορισμών αυτών.

2. Ανάπτυξη νέων τουριστικών προϊόντων βασισμένων σε θεματικές ενότητες

- Αναλυτική καταγραφή των τουριστικών πόρων των νησιών.
- Μελέτη εναλλακτικών τουριστικών προϊόντων, καθώς και προϊόντων που μπορούν να επιμηκύνουν την τουριστική περίοδο και κοστολόγησή τους σε πακέτα ώστε οι επιχειρήσεις να έχουν έτοιμο υλικό για τον εμπλουτισμό της προσφοράς τους.
- Σχεδιασμός ενεργειών προώθησης των πωλήσεων των πακέτων αυτών σε επιλεγμένο κάθε φορά κοινό.
- Δημιουργία των νέων αυτών πακέτων που θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της απασχόλησης σε διαφοροποιημένα τουριστικά επαγγέλματα που όμως θα πρέπει να ενταχθούν σε προγράμματα κατάρτισης.

3. Υποστήριξη των επιχειρηματιών στην υιοθέτηση και εφαρμογή των νέων τουριστικών προϊόντων

- Μελέτη σχεδίου δράσης για την κινητοποίηση των επιχειρηματιών.
- Δημιουργία εγχειριδίων προσαρμογής των επιχειρήσεων σε νέες μορφές τουρισμού.
- Ευαισθητοποίηση επιχειρηματιών, ανέργων, νέων και γυναικών ώστε να γίνει εφικτή η στροφή των τουριστικών επιχειρήσεων σε νέα προϊόντα (σε συνέργεια με τα τρέχοντα προγράμματα για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας που αναμένεται να βοηθήσουν με καινοτόμες δράσεις οργανωτικά τη βελτίωση και τη διαφοροποίηση του παραγόμενου τουριστικού προϊόντος).

4. Υποστήριξη των επιχειρήσεων στην αναβάθμιση της ποιότητας παραγόμενων υπηρεσιών και προϊόντων

Ήδη τα προγράμματα του Υπουργείου Ανάπτυξης έχουν λάβει υπόψη τον στόχο αυτό και υπάρχουν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» προγράμματα για τη βελτίωση της ποιότητας και την καλύτερη οργάνωση των Μ.Μ.Ε.

B.4.3.2 Ενέργειες κατάρτισης και επιμόρφωσης

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υπάρχουν διαφορετικές ταχύτητες ανάπτυξης και διαφορετικοί «τύποι» επιχειρηματιών του τουριστικού τομέα. Το μορφωτικό αλλά και το επαγγελματικό επίπεδο διαφέρει από νησί σε νησί αλλά και από περιοχή σε περιοχή του ίδιου νησιού. Οι ενέργειες κατάρτισης συνεπώς πρέπει να έχουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων επαγγελματικής κατάρτισης τα οποία θα εξειδικεύονται αναλόγως των αναγκών στα νησιά. Η κατάρτιση στη Μύκονο θα έχει άλλους αποδέκτες από την κατάρτιση στην Κάλυμνο και συνεπώς το περιεχόμενο πρέπει να είναι διαμορφωμένο αναλόγως. Στη συνέχεια αναφέρονται θεματικές ενότητες που μπορούν να προσφερθούν και να επιλεγούν αναλόγως του καταρτιζόμενου κοινού.

1. Ανάπτυξη Επιχειρηματικότητας

- στρατηγικές ανάπτυξης της επιχείρησης – μάρκετινγκ – πώληση τουριστικών πακέτων / τουριστικών προορισμών – ποιότητα / ολική ποιότητα. Ενδεικτικά θέματα :
 - αξιοποιώ τα χρηματοδοτικά προγράμματα για την ανάπτυξη των εργασιών μου,
 - μαθαίνω για τα χρηματοοικονομικά πακέτα των τραπεζών,
 - αναπτύσσω το Business Plan της επιχείρησής μου,
 - αναπτύσσω το Marketing Plan της επιχείρησής μου,
 - διαχειρίζομαι την επιχείρηση μου κάτω από αρχές ποιότητας,
 - σχεδιάζω την προώθηση των πωλήσεων μου και τα δίκτυα διανομής μου.
- ανάπτυξη νέων τουριστικών προϊόντων - εναλλακτικές μορφές τουρισμού και η πρακτική εφαρμογή τους από τουριστικές επιχειρήσεις. Ενδεικτικά θέματα :
 - ερευνώ τους τουριστικούς πόρους της περιοχής μου και εμπλουτίζω την προσφορά μου με νέες υπηρεσίες,
 - κοστολογώ τα προϊόντα μου και κάνω την προσφορά μου βιώσιμη και κερδοφόρα.

2. Διαχείριση Τουριστικών μονάδων

- Καταλύματα - Μικρά ξενοδοχεία - Τουριστικά γραφεία – Εστίαση
 - ποιοτική διαχείριση μιας μικρής τουριστικής μονάδας,
 - ποιοτική διαχείριση του F&B Dpt μιας Τουριστικής μονάδας,
 - ποιοτική διαχείριση του τμήματος οροφοκομίας μιας μικρής τουριστικής μονάδας,
 - ποιοτική διαχείριση ενός μικρού τουριστικού γραφείου,
 - ποιοτική διαχείριση μιας μονάδας εστίασης.

3. Περιβάλλον και τουριστικές επιχειρήσεις

- οικολογική προστασία και τουρισμός,
- εφαρμογή οικολογικών προδιαγραφών σε τουριστικές μονάδες,

- οικολογική συμπεριφορά επιχειρηματιών,
- συστήματα προστασίας του περιβάλλοντος για ξενοδοχειακές επιχειρήσεις,
- εφαρμογή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε τουριστικές μονάδες
 - ⇒ λειτουργώ ένα μικρό βιολογικό σταθμό
 - ⇒ αναπτύσσω συστήματα ανακύκλωσης σε μία τουριστική περιοχή
 - ⇒ χρησιμοποιώ ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για την τουριστική μονάδα μου

4. Η Κοινωνία της Πληροφορίας και η τουριστική επιχείρηση

- γνωριμία τις νέες τεχνολογίες
- εφαρμογή και χρήση των νέων τεχνολογιών στην πρακτική της τουριστικής επιχείρησης
 - ⇒ αναπτύσσω συστήματα νέας τεχνολογίας στην επιχείρησή μου
 - ⇒ αναπτύσσω συστήματα e-commerce B to B (Business to Business) και B to C (Business to Customers)

B.4.3.3 Σύναψη συμβάσεων, ίδρυση φορέων

Η μέχρι σήμερα ακολουθούμενη τακτική στην σύναψη συμβάσεων μεταξύ φορέων (ιδιαίτερα όσον αφορά την τουριστική προβολή) διέφερε από νομό σε νομό και από φορέα σε φορέα και είχε άμεση σχέση με την πηγή χρηματοδότησης. Στα Δωδεκάνησα η απόδοση δημοτικού φόρου (1% – 2% επί του τζίρου όλων των επιχειρήσεων) έκανε τις δημοτικές αρχές ευέλικτες και πολλές από αυτές δημιούργησαν επιχειρήσεις που ασχολούνται αποκλειστικά με την τουριστική προβολή του νησιού (π.χ. ο Ενιαίος Φορέας Τουρισμού της Κω ή ο ΠΡΟΤΟΥΡ). Μικρά νησιά όμως που δεν μπορούν λόγω έλλειψης μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων να διαθέσουν πολλά χρήματα για την τουριστική προβολή, υστερούν στην προώθησή τους. Το αποτέλεσμα μακροπρόθεσμα είναι να αναπτύσσονται τα ανεπτυγμένα νησιά όλο και περισσότερο, ενώ τα λιγότερο ανεπτυγμένα παρουσιάζουν στασιμότητα.

Η λειτουργία των Ν.Ε.Τ.Π παρουσίασε τις εξής δυσκολίες :

- απροθυμία των φορέων να συμμετάσχουν σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό
- αδυναμία επιβολής ενός κεντρικού σχεδιασμού
- σημαντική έλλειψη πόρων

καθώς η προαιρετική οικονομική συμμετοχή των φορέων για την υλοποίηση ενιαίας τουριστικής προβολής του Νομού, έχει ως αποτέλεσμα τη διαρκή έλλειψη πόρων και την αδυναμία ενός έγκαιρου ετήσιου σχεδιασμού δράσεων εκτός αυτών της συμμετοχής σε εκθέσεις.

Ετσι με βάση αυτά προτείνονται :

1. Θεσμικές παρεμβάσεις με στόχο την καλύτερη οργάνωση του σχεδιασμού και υλοποίησης στρατηγικών τουρισμού

Ο υφιστάμενος νόμος χρειάζεται να τροποποιηθεί ώστε να επιβάλει την οικονομική και διαχειριστική συμμετοχή των φορέων (Ο.Τ.Α και επαγγελματίες). Το χρηματοδοτικό σχήμα «50% τοπικοί φορείς και 50% Ε.Ο.Τ» είναι χρήσιμο και ελκυστικό. Η οργανωτική λειτουργία της νέας Ν.Ε.Τ.Π μπορεί να έχει την μορφή ενός Τοπικού Συμβουλίου σε επίπεδο νομού με συμμετοχή εκπροσώπων από τους συλλογικούς / κλαδικούς φορείς του επιχειρηματικού κόσμου, την αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή διοίκηση. Το Συμβούλιο Τουρισμού θα διαθέτει τους πόρους τόσο για την επιστημονική στήριξη του κάθε νησιού ξεχωριστά όσο και για την προβολή βάσει επιλεγμένων στρατηγικών.

Επίσης, η εποπτεία των επιχειρήσεων για την τήρηση ποιοτικών προδιαγραφών, των διαδικασιών αδειοδότησης κλπ. μπορεί να διατηρηθεί όπως αυτό έχει σχεδιαστεί, δηλαδή, την ευθύνη να έχει η Περιφερειακή Αρχή. Χρειάζεται όμως αύξηση του αριθμού των στελεχών, λαμβανομένου υπόψη του νησιωτικού χαρακτήρα της περιφέρειας ή/και η εμπλοκή φορέων στην τήρηση των προδιαγραφών.

Τέλος, οι συναλλαγές των επιχειρηματιών τουρισμού που έχουν σχέση με την πολιτεία θα πρέπει να απλοποιηθούν και να υποστηριχτούν από δομές στήριξης με στόχο την βελτίωση της εξυπηρέτησής τους.

2. Εργαλεία (δομές) στήριξης

Προκειμένου να τύχουν αυτά τα μέτρα της προσοχής των επαγγελματιών και των φορέων εν γένει, χρειάζεται να υπάρξει κατανόηση των μέτρων εκ μέρους τους ώστε η εφαρμογή των μέτρων να γίνει όπως αυτά έχουν σχεδιαστεί αλλά να υπάρξει και στο μέλλον συνεχής προσαρμογή της στρατηγικής σε νέες εξελίξεις και δεδομένα. Με δεδομένη τη μεγάλη σημασία που έχει ο τουρισμός για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, χρειάζεται μια δομή στήριξης του τομέα του τουρισμού, που θα συλλέγει πληροφορίες και θα τις μεταφέρει στους επαγγελματίες της περιφέρειας ενώ παράλληλα θα παρακολουθεί επιλεγμένους δείκτες για την οικονομική εξέλιξη του τομέα και θα προτείνει διορθωτικές παρεμβάσεις.

Έχουν σχεδιαστεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης δομές στήριξης Κ.Ε.Τ.Α. (Κέντρα Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης) και Κ.Υ.Ε. (Κέντρα Υποδοχής Επενδυτών) που όμως είναι προσανατολισμένες κυρίως στον μεταποιητικό τομέα ενώ αποδεδειγμένα στην Περιφέρεια ο τουρισμός παίζει το σημαντικότερο ρόλο και αυτός είναι η κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη και των υπολοίπων τομέων (πρωτογενούς και δευτερογενούς). Χρειάζεται λοιπόν και σε αυτές τις δομές και κυρίως στο Κ.Ε.Τ.Α. να δοθεί βάρος στον τουρισμό ώστε αυτό να αποτελέσει μοχλό για την ανάπτυξη του τουρισμού.